

[Hilmar Baunsgaard.]

Regeringen har selv ladet forstå, at den ikke mener, omfanget af disse foranstaltninger kan sættes ned. Alene heraf fremgår det altså, at der mangler mindst 270 mill. kr. ud over det allerede medtagne. Hvorfra og hvordan vil regeringen skaffe dette, beløb, og hvor meget og hvordan vil det påvirke det smukke billede, der er lagt frem for os? Det er usikkerhedsmoment nr. 2.

Et tredje forhold er de reelle muligheder for at sætte merværdiafgiften i kraft uden overhovedet af ændre ved én eneste punktskat. Da vi for et år siden gennemførte forhøjelsen af en række punktskatter, var vi i hvert fald enige om, at nogle af disse næppe kunne tåle at få merværdiafgiften lagt ovenpå. Selv om meget med rette kan siges at være ændret siden da, tør vi vel ikke gå så langt som til på forhånd at slå fast, at der ikke engang er behov for at foretage en vurdering. Fører nu en sådan vurdering til det resultat, at der er noget, som skal ændres, så har vi altså ikke penge til det, fordi der i forvejen er disponeret over alle de 960 mill. kr., som merværdiafgiften skønnes at give; så ødelægges med andre ord det smukke billede.

Igennem mange år — vel i så mange år, som vi nu har diskuteret en omlægning af omsætningsafgiften — har vi endvidere været enige om, at det var hensigtsmæssigt at nå frem til en afskaffelse af den specielle restaurationsafgift. I sidste samling var vi i hvert fald enige om, at det burde ske i forbindelse med merværdiafgiftens indførelse. Sker det ikke, bliver der en yderligere belastning af dette, man må vist godt sige turisterhverv. Tænker man på en senere nedsættelse, ja, så bliver følgerne vist lidt farlige: først en betydelig forhøjelse i forhold til det bestående og så senere en nedsættelse; det vil nok ikke gavne den turisttilstrømning, vi i forvejen er lidt bekymrede for at se reduceret. Skal vi holde fast ved tidligere fastlagte gode formål med merværdiafgiftens indførelse, må dette problem med i bedømmelsen allerede nu.

Men alt dette — og mere kunne føjes til — rejser det spørgsmål, om det rent finanspolitisk overhovedet er et rigtigt tidspunkt at vælge 1. juli som ikrafttrædelsesdato for merværdiafgiften. Andre ting gør det i hvert fald på nuværende tidspunkt tvivl-

somt, om den fastlagte køreplan i det hele taget kan holde. Jeg har forstået, at man mener det administrativt forsvarligt, set med tolddepartementets øjne, at gå i gang så hurtigt, men kan erhvervslivet klare det? Ferie på den ene side, på den anden side trykning af nye notaer, prismærkning osv. går vanskeligt i spænd, og desuden kræver disse ting nogen tid.

Et andet og mere generelt problem er, om vi kan skabe den neutrale virkning af selve afgiften, som hele tiden har været afgiftsformens særlige berettigelse. På længere sigt kan vi, men kan vi nu? F. eks. har vi jo ikke fundet ligestillingen mellem importør og fabrikant endnu. Når det ikke har kunnet lade sig gøre, synes det at hænge sammen med, at tolddepartementet endnu ikke råder over databehandlingsanlæg, som — har jeg forstået — er en forudsætning for at klare den bogholderimæssige opgave, som ligestillingen stiller toldvæsenet over for. Det er med andre ord noget, der kan klares senere, men ikke nu. Det rejser altså i sig selv ikke tvivl om merværdiafgiftens anvendelighed, men alene om tidspunktet for dens indførelse.

Jeg har med disse bemærkninger ikke ønsket at drage merværdiafgiftens generelle muligheder i tvivl; det mener jeg ikke nogen af de fremførte problemer berettiger til. Men dels er der grund til at rejse det spørgsmål, om vi er parat til rent teknisk at klare ikrafttrædelsen så hurtigt som ønsket af regeringen, dels er det nødvendigt at se på, om ikke netop en 1. juli er det dårligste tidspunkt at vælge som startdato. Man får jo nemlig derved en række belastninger af budgettet med næsten fuld virkning for finansåret, medens indtægten af merværdiafgiften halter bagefter. Sådan vil det altid blive i det første afgiftsår, men 1. juli synes at være dårligere end et andet kvartalsskifte.

Med interesse læste jeg forleden dag i dagbladet Aktuelt, at hvis venstre, de konservative og de radikale ikke ville være med til 1. juli som ikrafttrædelsesdato, blev der ikke noget ud af det i denne omgang. Bladet mente, at det så var de tre partiers skyld, for sagligt var der jo ikke noget at vente på. Nu skal jeg ikke gøre regeringen ansvarlig for, hvad Aktuelt skriver; jeg har bl. a. bemærket, at hr. Per Hækkerup ikke